

December-January 2020, Volume 9, Issue 6

Developing Strategies and Consequences of Ethnic- Cultural Empathy in Virtual Social Networks with a National Cohesion Approach and Achieving Social Health: A Qualitative Study (Content Analysis)

Rezaei Noorolah¹ , Sharifi Saeid^{2*} , Taghipoor Faezeh³

1- PhD Student in Media Management, Islamic Azad University, Isfahan (Khorasgan) Branch, Isfahan, Iran.

2- Assistant Professor, Department of Management, Islamic Azad University, Isfahan (Khorasgan) Branch, Isfahan, Iran. (Corresponding author)

E-mail: saeid.Sharifi 2003@gmail.com

3- Assistant Professor, Department of Management, Islamic Azad University, Isfahan (Khorasgan) Branch, Isfahan, Iran.

Received: 4 Oct 2020

Accepted: 23 Dec 2020

Abstract

Introduction: Existence of consensus, empathy, convergence and social acceptance among ethnic groups is one of the ways to achieve social health and national cohesion in the multi-ethnic society of Iran. The aim of this study was to develop strategies and consequences of ethnic-cultural empathy in virtual social networks with the approach of national cohesion and achieving social health.

Methods: The present study was conducted with a qualitative approach. The sample of the study was 32 experts and the criterion for selecting the experts was to have knowledge and awareness of the literature on the subject and also to have aristocracy over the community to observe the central phenomenon of research, which were selected purposefully and snowballs. Interviews were used using open and semi-structured questions to collect data. After reaching theoretical saturation, the data were analyzed by conventional content analysis method.

Results: By coding and analyzing the content of semi-structured interviews with experts, 159 open codes were extracted and after aggregating the codes, 47 subcategories and 17 categories in the form of two main themes were identified as "strategies" and "consequences".

Conclusions: The results indicate that according to the strategies and extractive consequences of the research, national solidarity and ethnic and cultural harmony will be established and positive participation will be strengthened by participation and facilitation in the implementation of the presented strategies. It is suggested that policymakers use these strategies to achieve national cohesion and social health of the country.

Keywords: National Unity, Content Analysis, Social Health, Virtual Networks, Consensus.

تدوین راهبردها و پیامدهای همدلی قومی - فرهنگی در شبکه‌های اجتماعی مجازی با رویکرد انسجام ملی و دستیابی به سلامت اجتماعی: مطالعه کیفی (تحلیل محتوا)

نورالله رضایی^۱، سعید شریفی^{۲*}، فائزه تقی‌پور^۳

۱- دانشجوی دکتری مدیریت رسانه، گروه مدیریت رسانه ای، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.
 ۲- استادیار گروه مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران، (نویسنده مسئول)
 ایمیل: saeid.Sharifi 2003@gmail.com
 ۳- استادیار گروه مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۰/۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۷/۱۳

چکیده

مقدمه: وجود همفکری، همدلی، همگرایی و پذیرش اجتماعی در بین اقوام یکی از راه‌های نیل به سلامت اجتماعی و انسجام ملی در جامعه چند قومی ایران است. پژوهش حاضر با هدف تدوین راهبردها و پیامدهای همدلی قومی فرهنگی در شبکه‌های اجتماعی مجازی با رویکرد انسجام ملی و دستیابی به سلامت اجتماعی انجام شده است.

روش کار: پژوهش حاضر با رویکرد کیفی انجام شد. نمونه مطالعه ۳۲ نفر از صاحب‌نظران و کارشناسان بودند و ملاک انتخاب صاحب‌نظران داشتن شناخت و آگاهی نسبت به ادبیات موضوع و نیز داشتن اشرافیت بر جامعه در خصوص رصد کردن پدیده محوری پژوهش، بوده است که به‌صورت هدفمند و گلوله‌برفی انتخاب شدند. از مصاحبه با به‌کارگیری سؤالات باز و نیمه‌ساختاریافته برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شده است. پس از رسیدن به اشباع نظری، داده‌ها با روش تحلیل محتوا از نوع قراردادی انجام شد.

یافته‌ها: با کدگذاری و تحلیل محتوای مصاحبه‌های نیمه ساختار با صاحب‌نظران، تعداد ۱۵۹ کد باز استخراج گردید و پس از تجمیع کدها تعداد ۴۷ زیر طبقه و تعداد ۱۷ طبقه در غالب دو درون مایه اصلی به عنوان "راهبردها" و "پیامدها" شناسایی گردید.

نتیجه‌گیری: نتایج حاکی از آن است که با توجه به راهبردها و پیامدهای استخراجی پژوهش، همبستگی ملی و وفاق قومی و فرهنگی ایجاد خواهد شد و با مشارکت‌پذیری و تسهیل در اجرای راهبردهای ارائه شده، پیامدهای مثبت تقویت خواهد شد. پیشنهاد می‌شود سیاست‌گذاران با بکارگیری این راهبردها انسجام ملی و سلامت اجتماعی کشور را تحقق بخشند.

کلیدواژه‌ها: اتحاد ملی، تحلیل محتوا، سلامت اجتماعی، شبکه‌های مجازی، وفاق.

مقدمه

ایران سرزمین اقوام زیادی است که در طول تاریخ با هم به زندگی در این فضای جغرافیایی پرداخته‌اند. تعدد و تنوع اقوام تشکیل دهنده جامعه ایران به نحوی است که اطلاق جامعه چند قومی به ترکیب جمعیتی آن واقعیتی غیرقابل انکار است. ایران در مقایسه با دویست کشور و یا واحد جغرافیای سیاسی فعلی جهان، به طور نسبی از بیشترین گوناگونی قومی، برخوردار است (۱). حضور و زندگی

قومیت‌های مختلف چون فارس، ترک، کرد، لر، بلوچ، ترکمن و عرب در کنار یکدیگر و در چارچوب جغرافیایی سیاسی واحد، بیانگر تنوع قومی - فرهنگی جامعه ایران است و چگونگی تعامل آن‌ها با یکدیگر و با حکومت مرکزی به عنوان یک واقعیت مهم در گذشته، حال و آینده مطرح می‌باشد (۲).

قومیت و ملیت از انواع هویت‌های اجتماعی هستند که چگونگی رابطه و مناسبات آن‌ها با یکدیگر نقش مهم و

در حوزه فرهنگ غیر واقع‌بینانه است، بر این اساس تنوع فرهنگی، قومی، زبانی، دینی و مذهبی از یک سو و سابقه و تاریخ دیرینه مناسبات میان هویتی در بین مناطق فرهنگی مختلف در جامعه می‌تواند فرصت‌های مناسبی برای توسعه کشور فراهم کند، همچنین این تنوع قومیتی می‌تواند یکی از بسترهای مهم نامنی و تهدیدات امنیتی به شمار رود. ضرورت تدوین استراتژی صحیح برنامه‌سازی در شبکه‌های اجتماعی مجازی برای بهبود و افزایش مشارکت قومیت‌ها و همدلی آن‌ها در عرصه‌های مختلف سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی را دو چندان کرده است و ضمانت‌بخش سلامت اجتماعی جامعه باشد.

استفاده از رسانه‌ها و فناوری‌های ارتباطی بویژه شبکه‌های اجتماعی مجازی امکان حفظ انسجام و وحدت ملی و برقراری همدلی بین اقوام در کشور را افزایش خواهد داد و با برنامه‌ریزی و اتخاذ سیاست‌های صحیح مدیریت شبکه‌های اجتماعی، ظرفیت‌های بالقوه آن‌ها را شکافته و با دستیابی و مطالعه ابعاد حضور شبکه‌های اجتماعی مجازی در جامعه ایران، انسجام ملی به صورت بهتر و عمیق‌تری شکل خواهد گرفت.

انجام این پژوهش به دلیل پرداختن به نقش‌آفرینی شبکه‌های اجتماعی مجازی در همدلی قومی فرهنگی و تعمیق همبستگی اقوام و تقویت انسجام ملی می‌تواند از ضرورت لازم برخوردار باشد. چرا که با بررسی مطالعات پیشین در حد جستجوهای پژوهشگر مشخص گردید، تاکنون پژوهشی جامع برای تدوین راهبردها و پیامدهای همدلی قومی، فرهنگی در شبکه‌های اجتماعی مجازی با رویکرد انسجام ملی و دستیابی به سلامت اجتماعی در کشور انجام نگرفته است و اکثر پژوهش‌های انجام شده برای یک جامعه آماری خاص یا یک یا چند قومیت خاص به شیوه کمی مورد بررسی قرار گرفته است. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف تدوین راهبردها و پیامدهای همدلی قومی فرهنگی در شبکه‌های اجتماعی با رویکرد انسجام ملی و دستیابی به سلامت اجتماعی انجام شده است.

روش کار

پژوهش حاضر با رویکرد کیفی به دنبال کشف و خلق درون‌مایه‌های اصلی و فرعی پدیده محوری پژوهش بوده است. نمونه مطالعه ۳۲ نفر از صاحب‌نظران و کارشناسان بودند که به‌صورت هدفمند و گلوله‌برفی انتخاب شدند.

موثری بر همبستگی و انسجام اجتماعی، وحدت و وفاق ملی و به تبع آن ثبات سیاسی و توسعه، اقتصادی دارد (۳). همدلی به عنوان مولفه سلامت اجتماعی، شامل طیف گسترده‌ای از حالات عاطفی از جمله مراقبت از دیگران و داشتن تمایل کمک به آن‌ها است به گونه‌ای که کمتر تفاوتی بین خود و دیگری قابل تشخیص باشد (۴). همدلی به عنوان یک مفهوم روانشناختی، توانایی برای ورود به جهان دیگری تلقی می‌شود که در درجه اول در سطح احساسی و نهایتاً به درک او محقق می‌شود (۵).

با توجه به اهمیت تنوع فرهنگی و قومی در جوامعی با فرهنگ‌ها، اقوام و نژادهای مختلف و متفاوت، تأثیر آن بر وحدت، انسجام و یکپارچگی ملی آشکار و بدیهی است (۶). تاریخ ایران نشانگر این مسئله است که ایرانیان از هر قوم و ملتی، دغدغه حفظ انسجام ملی و تمامیت ارضی داشته‌اند و وحدت، همواره محور پیوستگی نژادی و تاریخی ایرانیان بوده است. این پیوستگی راز بقای ایران و نجات کشور در مقابل هجوم و اشغال بیگانگان است (۷). اساس سیاست‌ها و تصمیم‌های نظام سیاسی از مهمترین عواملی هستند که اتحاد و یکپارچگی را تحت تأثیر خود قرار می‌دهند. تصمیم‌گیری و مدیریت صحیح در برنامه‌ریزی‌ها و راهبردها می‌تواند مانع پیدایش احساساتی شود که پیامدهای ناخوشایندی برای نظام سیاسی دارند. در طول تاریخ، کشور ایران علیرغم فراز و نشیب‌هایی که به خود دیده است، همچنان شاهد نوعی وحدت و یکپارچگی عمومی است (۸).

بطور کلی، شبکه‌های اجتماعی در دو دسته شبکه‌های اجتماعی مجازی و غیر مجازی جای می‌گیرند. شبکه‌های اجتماعی غیر مجازی در واقع، از طریق مجموعه‌ای از افراد و گروه‌های به‌هم پیوسته در محیط اجتماعی عمل می‌کنند. همچنین شبکه‌های مجازی یا شبکه‌های اجتماعی اینترنتی، وب‌سایت یا مجموعه‌ای از وب‌سایت‌هایی هستند که به کاربران امکان می‌دهند تا علاقمندی‌ها، افکار و فعالیت‌های خود را با یکدیگر در دنیای مجازی به اشتراک گذارند (۹). در فضای سایبر همه برهم مرتبط و تأثیر گذارند، آن‌هم نه در یک گستره محدود و مشخص، بلکه در یک دنیای بیکران که هیچ حد و مرزی ندارد (۱۰).

مهمترین حوزه سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری برای حفظ ثبات، نظم و همبستگی، ایجاد همدلی میان اقوام، فرهنگ‌ها و هویت‌های موجود در جامعه است. با توجه به تفاوت فرهنگ‌ها، انتظار یک شکلی و همشکلی کامل

محیطی آرام و امن به مدت ۴۵ الی ۱۵۰ دقیقه با کسب رضایت از آنان به طور کامل ضبط شده است. پس از پیاده سازی کامل مصاحبه ها و استخراج جملات کلیدی، در مواردی که نیاز به بیان توضیحات بیشتر از سوی مصاحبه شونده بود، برای بار دوم به آن ها مراجعه شد. مراحل انجام مصاحبه ها و تحلیل داده ها به صورت هم زمان انجام گرفت و در نهایت با بررسی پاسخ ها و رسیدن اطلاعات به حد اشباع نظری تا مصاحبه ۳۰، مصاحبه ها با تعداد ۳۲ مصاحبه خاتمه یافت که موضوع جدیدی از دو مصاحبه آخر به دست نیامد.

تحلیل داده ها با روش تحلیل محتوا و به کارگیری شیوه کدگذاری به تجزیه و تحلیل اطلاعات پرداخته شد. برای اعتبار پژوهش مقبولیت (credibility)، تأیید پذیری (confirmability) و قابلیت اعتماد (dependability) مورد ارزیابی واقع شد. استفاده از ۳ تن در مقطع تحصیلی دکتری در رشته های تحصیلی امنیت ملی، علوم ارتباطات و جامعه شناسی برای تحلیل و کدگذاری و نیز تنوع در انتخاب مصاحبه شونده گان و استفاده از شیوه های جمع آوری اطلاعات مختلف مصاحبه، کتابخانه ای و مطالعه اسناد بالادستی حاکی از داشتن مقبولیت در پژوهش است. مرور مکرر مصاحبه ها و استخراج حداکثری و غیر تکراری مطالب، بیانگر انتقال پذیری در پژوهش است. همچنین گزارش تمامی گام های فرایند پژوهش و استفاده حداکثری از گروه پژوهش حاکی از رعایت تأییدپذیری در پژوهش است. برای ارزیابی قابلیت اعتماد، پژوهشگر در حین انجام پژوهش و در جریان کدگذاری ۲۰ درصد مصاحبه ها را در بازه زمانی دوهفته ای، مجدد مورد کدگذاری و تحلیل قرارداد و مقایسه نتایج دو بازه زمانی بیانگر آن بود که مقدار عددی این پژوهش برابر ۰/۷۶ است. با توجه به اینکه میزان پایایی بیشتر از ۰/۷۰ است. بنابراین، کدگذاری ها اعتبار پذیر است (۱۱).

یافته ها

مشخصات شرکت کنندگان در (جدول ۱) ذکر شده است.

جدول ۱: ویژگی های انتخاب صاحب نظران در پژوهش

جنسیت	سطح تحصیلات	قومیت	معیار انتخاب نظریه پردازی و داشتن شغل مرتبط
آقا	کارشناسی ارشد	کرد	شغل مرتبط نظریه پرداز
خانم	دکتری	عرب	شغل مرتبط نظریه پرداز
۲۵	۴	۳	۶
۷	۲۶	۵	۲۲
	۱۷	۲	۴
	۴	۱	

ملاک انتخاب صاحب نظران داشتن شناخت و آگاهی نسبت به ادبیات موضوع و نیز داشتن اشرافیت بر جامعه در خصوص رصد کردن پدیده محوری پژوهش، بوده و سعی بر این بوده است که صاحب نظران از قومیت های مختلف و در رشته های مختلف تحصیلی از قبیل مدیریت رسانه، مدیریت فرهنگی، جامعه شناسی، علوم ارتباطات، علوم سیاسی، جغرافیای سیاسی، فناوری اطلاعات، قوم شناسی و امنیت ملی، انتخاب شوند تا در نتایج پژوهش سوگیری ایجاد نگردد.

از مصاحبه با به کارگیری سؤالات باز و نیمه ساختاریافته که سؤالات اولیه مصاحبه ها نیز حاصل مطالعات و پژوهش های دیگران و گروه پژوهش در قالب ۸ سؤال باز تدوین گردید برای ابزار جمع آوری اطلاعات استفاده شده است. در انجام مصاحبه ها، پژوهشگر با مشارکت کنندگان منتخب متنوع از قومیت ها، تحصیلات در رشته های مختلف و جنسیت های مرد و زن و همچنین با سمت های اجرایی در زمینه پژوهش وارد گفت و گوی هدفمند شده تا تصویر واضحی از موضوع مورد نظر را ترسیم کند. سؤالات مصاحبه حول تعریف متغیرهای همدلی و انسجام ملی و همچنین شناسایی فرصت ها و تهدیدهای متغیرهای موضوع پژوهش و کیفیت تاثیر متغیرهای پژوهش و همچنین تاثیرات تنوع قومی - فرهنگی بر همدلی و انسجام ملی، تاکید داشته است.

سؤالات عبارت بودند از: ۱- شاخص های همدلی قومی - فرهنگی چیست؟ ۲- مفهوم همدلی قومی - فرهنگی را بیان نمائید؟ ۳- فرصت یا تهدید بودن تنوع قومی را مشروح بیان نمائید؟ ۴- چگونه می توان از فرصت های شبکه های اجتماعی مجازی در انسجام ملی بهره برد؟ ۵- سلامت اجتماعی در شبکه های اجتماعی مجازی با وجود تنوع قومی - فرهنگی چگونه محقق می شود؟ ۶- راهبردها جهت ایجاد همدلی قومی - فرهنگی در شبکه های اجتماعی مجازی کدامند؟ نتایج حاصل از همدلی قومی فرهنگی و دستیابی به انسجام ملی و سلامت اجتماعی کدامند؟

انجام مصاحبه ها طی هماهنگی قبلی با افراد منتخب، در

برای تحلیل داده‌ها ابتدا کدگذاری تمامی مصاحبه‌های ضبط شده، انجام گرفت و تعداد ۱۵۹ کد باز از مصاحبه‌های صورت گرفته، استخراج و با استفاده از مرور مطالعات

نظام‌مند کدها تجمیع و در ۴۷ زیر طبقه و ۱۷ طبقه و ۲ درون مایه اصلی به شرح (جدول ۲) دسته بندی شد.

جدول ۲: درون مایه‌های اصلی، طبقه، زیر طبقه و کدهای باز استخراج شده

درون مایه اصلی	طبقه	زیر طبقه	کدهای باز
پذیرش تنوع قومی فرهنگی	توجه به تنوع قومیت‌ها	توجه به تنوع قومیت‌ها	- معرفی صحیح تنوع قومی فرهنگی، ملی مذهبی در ایران توسط مردم - صحبت کردن با زبان محلی اقوام توسط گروه های فعال - معرفی ابعاد فرهنگی، اجتماعی، محیط زیست، گردشگری مناطق قوم نشین - حذف تصوره‌های قالبی و کلیشه های قومی
			پیشگیری از قوم محوری
رعایت حقوق شهروندی قومی فرهنگی	رعایت حقوق اقوام	رعایت حقوق اقوام	- پرهیز از سوگیری در برنامه های تولیدی توسط گروه های فعال - احترام به عناصر فرهنگی قومیت‌ها - فراهم نمودن منابع فیزیکی، انسانی، امکانات و ایجاد اشتغال - میدان دادن به افراد متفکر و وحدت گرا - بازنمایی فرهنگ های محلی در شبکه های اجتماعی - استفاده جدی از قابلیت ها و ظرفیت های اقوام
			اشتراکات میان قومی
راهبردها	احترام به حقوق اقوام	استفاده از توانمندی اقوام	- استفاده از چهره های توانمند اقوام در تصمیم گیری های کلان کشور - استفاده از افراد توانمند اقوام به عنوان سفیر در کشورهای متناظر - اداره مناطق قوم نشین توسط خود اقوام
			توجه به هویت قومی
عدالت قومی	توزیع عادلانه قدرت و ثروت	توزیع عادلانه قدرت و ثروت	- توزیع عادلانه ثروت بین قومیت ها - برخورد منصفانه وبدون تبعیض با اقوام توسط حاکمیت - توزیع عادلانه قدرت بین اقوام مختلف
			توسعه ی ارتباطات
تولید محصول ومحتوا	تولید محتوا پیرامون توانمندی های اقوام	تولید محتوا پیرامون توانمندی های اقوام	- تولید محتوا جهت قومیت ها - تولید محتوا متناسب با تنوع قومی، فرهنگی وارتباطی - تولید محتوا از متون فرهنگی اقوام به منظور ایجاد تعلق در اقوام - مشاوره های چند فرهنگی در تولید وساخت برنامه های رسانه ای ومحتویات محصولات فرهنگی - توجه شبکه های اجتماعی به تولیدات موثر بر اشتراکات اقوام

<p>- تولید محصول در شبکه های اجتماعی مجازی پیرامون توانمندی های اقوام</p> <p>- تولید محصولات موثر بر اشتراکات قومی</p> <p>- تولید محصولات فرهنگی از قبیل کتاب، سی دی و..... درباره اقوام</p>	<p>تولید محصول</p>	
<p>- به نمایش گذاشتن توانمندی های اقوام در فضای مجازی</p> <p>- باز تولید وباز تفسیر دائمی الگوی ارزش ها، نمادها، اسطوره ها و خاطرات و سنت های اقوام</p> <p>- اختصاص شبکه تلویزیونی ویژه اقوام به منظور ارائه معرفی توانمندی ها</p> <p>- برگزاری نمایشگاه های ویژه اقوام (معرفی توانمندی های مختلف)</p>	<p>نمایش قومی</p>	
<p>- برجسته سازی اهداف مشترک</p> <p>- برجسته سازی دشمن مشترک</p> <p>- برجسته سازی منافع مشترک</p>	<p>برجسته سازی نقاط مشترک</p>	<p>تبلیغات و بازاریابی</p>
<p>- معرفی محصولات تولیدی مناطق قوم نشین</p> <p>- معرفی صنایع دستی ویژه اقوام</p> <p>- برپایی نمایشگاه ها و فروشگاه های ویژه مناطق قوم نشین</p>	<p>معرفی میراث ملموس و ناملموس</p>	
<p>- جشنواره های قومیتی عامل ظرفیت های تطابق پذیری پنداری با سایر اقوام و مشخص شدن اسطوره ها</p> <p>- ایجاد نمایشگاه های محلی و جشنواره هنر خلاق قومی عامل موثر در آگاهی بخشی فرهنگی</p> <p>- برگزاری جشنواره های فرهنگی اقوام ایرانی در فضای مجازی</p> <p>- باهدف ایجاد همدمی و انسجام</p> <p>- برگزاری جشنواره های بزرگ قومیتی باهدف ارائه ظرفیت کنش های مشترک اقوام</p>	<p>جشنواره های قومیتی</p>	
<p>- معرفی میراث ملموس و ناملموس قومی در فضای مجازی</p> <p>- تقویت نمادهای بومی اقوام</p> <p>- نمایش توانمندی های اقوام</p> <p>- مصاحبه و نمایش زندگی نخبگان اقوام</p>	<p>برجسته سازی</p>	
<p>- معرفی اسطوره های دینی و مذهبی</p> <p>- مطرح نمودن چهره های شاخص و تاثیر گذار اقوام</p> <p>- معرفی اسطوره های قومی در تمام زمینه ها به سایرین</p>	<p>اسطوره شناسی</p>	<p>برند سازی</p>
<p>- فراهم نمودن زمینه رقابت سالم به منظور شناخت بیشتر</p> <p>توانمندی های اقوام</p> <p>- پیشگیری از رقابت ناسالم و تحقیر اقوام توسط یکدیگر</p>	<p>رقابت پذیری</p>	
<p>- بومی شدن شبکه های استانی رسانه ملی</p> <p>- توجه جدی به رسانه های محلی و قومی</p> <p>- اعتدال در تامین امکانات فنی به شبکه های قومی و استانی</p> <p>- واگذاری رسانه های قومی به کارشناسان قومی</p> <p>- توسعه فناوری ارتباطات و اطلاعات در مناطق قوم نشین</p> <p>- سالم سازی شبکه های اجتماعی مجازی با شیوه های مطلوب نه عمودی</p>	<p>عدالت رسانه ای</p>	<p>عدالت و توسعه</p>
<p>- تدوین برنامه ای جامع و معرفی فرهنگ اقوام ایرانی</p> <p>- ترویج فرهنگ و هنر اقوام</p> <p>- طراحی و راه اندازی کانال ها و صفحات معرفی فرهنگ اقوام</p> <p>- فراهم نمودن منابع فیزیکی و منابع انسانی و امکانات و ایجاد اشتغال</p>	<p>معرفی اقوام با برنامه مدون</p>	
<p>- تقویت اخوت و برادری بین اقوام بر اساس تعالیم دینی از طریق بزرگان دینی</p> <p>- استفاده از آیات و روایات در ایجاد صلح و برادری بین اقوام</p>	<p>تعالیم دینی مشترک</p>	<p>بهره گیری از تعالیم دینی</p>
<p>- استفاده از دیدگاه های فقها و علما دینی درباره حقوق انسان ها</p> <p>- سوابق تاریخی وحدت بخش دینی</p>	<p>دین نماد وحدت بخش</p>	<p>بهره گیری از تعالیم دینی</p>

سواد رسانه ای - تقویت سواد رسانه ای افراد جهت استفاده صحیح	سواد رسانه ای		
تقویت و توسعه سواد رسانه ای در بین کاربران - افزایش دانش و آگاهی مردم به منظور پاک نمودن ذهنیت ها - وپیش فرض های منفی درباره اقوام - تقویت هوش فرهنگی کاربران - تقویت نظام آموزشی ساختار مند	افزایش دانش و آگاهی	آموش و تربیت	
-بالارفتن کیفیت زندگی - نزدیکی قلب ها به یکدیگر - ایجاد ارتباطات و رفتار نرم اجتماعی - نزدیک کردن اقوام به یکدیگر	نتیجه همدلی		
-همبستگی و وحدت آفرینی - پیشگیری از آثار سوء چالش ها و نزاع ها	ایجاد همبستگی	سلامت اجتماعی	
-حفظ سرمایه اجتماعی با ایجاد همدلی قومی فرهنگی -بالارفتن اعتماد اجتماعی با ایجاد همدلی قومی فرهنگی -افزایش نشاط اجتماعی با ایجاد همدلی قومی فرهنگی	کارکردهای اجتماعی		
-افزایش مشارکت اقوام -احساس مسئولیت اقوام -پرورش حس هم ذات پنداری -برقراری تعاملات میان فرهنگی اقوام ایرانی	ارتقاء مشارکت		
-تعدیل احساسات قومی -ایجاد وفاق و بالندگی میان اقوام -برقراری زمینه ی افزایش ارتباطات میان قومی -مرتفع نمودن گسستگی بین اقوام -مستحکم شدن پیوند های قومی	تحکیم پیوند اقوام	مشارکت پذیری	
-تقویت هویت فرهنگی اقوام -احساس تعلق تاریخی اقوام	احساس هویت و تعلق		پیامدها
-بازنمایی فرهنگ های محلی در شبکه های اجتماعی -ترمیم احساس محرومیت اقوام بدلیل گویش، مذهب، لباس -متفاوت -تقویت نمادهای بومی اقوام	تقویت نمادهای قومی	شناخت اسطوره ها	
-شناخت چهره های ماندگار و تاثیر گذار اقوام -شناخت اسطوره های قومی	شناسایی اسطوره ها		
-توسعه محلی و ملی -توسعه همه جانبه و ایجاد توازن مناطق قوم نشین -توسعه میراث ناملموس قومی در فضای سایبری -برقراری معادله توسعه ای	توسعه همه جانبه و متوازن		
-ایجاد تفاهم بین اقوام -احساس هم سرنوشتی -کاهش حساسیت های قومی -احساس تعلق ملی -احساس هویت مشترک(ما)	میهن دوستی	انسجام ملی	
-احساس تعهد نسبت به سرنوشت کشور -احساس غرور و سربلندی	تعهد و احساس مسئولیت		
-هم افزایی فرهنگی -همگن سازی -نظم بخشی به قومیت ها	ارتقا هم افزایی		

<ul style="list-style-type: none"> -بدنبال داشتن بلوغ سیاسی و مشارکت مدنی با تقویت همدلی قومی فرهنگی -جامعه پذیری و اجتماعی شدن در درون خانواده -تقویت فرهنگ های بومی -حضور وحدت بخش اقوام در انتخابات مختلف 	مشارکت مدنی و جامعه پذیری	
<ul style="list-style-type: none"> -همسویی با حکومت -کاهش مناقشات قومی -مشارکت اقوام در راهپیمایی ها و تقویت امنیت ملی -دفاع اقوام از مرزهای کشور در برابر بیگانگان 	امنیت ملی	
<ul style="list-style-type: none"> -افزایش مبادلات اقتصادی بین اقوام -تبادل محصولات تولیدی اقوام -بهبود وضعیت معیشتی اقوام 	ارتقاء معیشت اقوام	داشتن پیامد مثبت اقتصادی
<ul style="list-style-type: none"> -افزایش کسب و کار در مناطق قومی -احساس امنیت جهت سرمایه گذاری در مناطق قومی 	سرمایه گذاری در مناطق قومی	
<ul style="list-style-type: none"> -ایجاد انشقاق در بین اقوام -تعاملات منفی و جدل بین اقوام -ترویج اختلافات و نفرت افزایی -ایجاد فضای یاس و ناامیدی بین اقوام -افزایش چالش و مناقشات 	انشقاق وجدایی	
<ul style="list-style-type: none"> -کاهش اعتماد اقوام به حکومت -کاهش اعتماد اجتماعی اقوام -کاهش نشاط اجتماعی -احساس محرومیت نسبی 	کاهش اعتماد اجتماعی	کاهش انسجام
<ul style="list-style-type: none"> -ایجاد تعارض بین فرهنگ ملی و قومی -کاهش سرمایه اجتماعی 	کاهش سرمایه اجتماعی	
<ul style="list-style-type: none"> -اتخاذ موضع تدافعی و خصمانه -ناامن شدن مرزهای قومی -تجزیه طلبی وجدایی اقوام 	تجزیه طلبی	
<ul style="list-style-type: none"> -کاهش تعلق و هویت ملی -افزایش تعلق و هویت قومی 	تهدید هویت ملی	تهدید امنیت ملی
<ul style="list-style-type: none"> -سوء استفاده کشورهای متناظر از مناقشات اقوام -سوء استفاده معاندین خارج نشین -سوء استفاده سلطنت طلبان خارج نشین -افزایش جنبش های قومی 	تشدید اقدامات اپوزسیون ها	
<ul style="list-style-type: none"> -افزایش خاصیت گریز از مرکز اقوام -واگرایی ادیان، مذاهب و فرقه ها -واگرایی سیاسی و عدم اعتماد اقوام به حکومت -واگرایی اقوام بر اثر تحقیر -دامن زدن به واگرایی توسط اقوام بدلیل عدم توجه به نابرابری ها توسط حاکمیت 	واگرایی	واگرایی قومی
<ul style="list-style-type: none"> -تشدید تعصبات قومی -ترویج قوم گرایی افراطی 	عصبیت قومی	

راهبردها

پذیرش تنوع قومی و فرهنگی
توجه به تنوع قومیت ها شامل پذیرش و تعدیل قومی،
فرهنگی است.
مشارکت کننده ۱۱ (عضو هیات علمی دانشگاه با قومیت
آذری):
"معرفی صحیح تنوع قومی فرهنگی، ملی مذهبی در ایران،

راهبردها به عنوان درون مایه اصلی در یافته‌ها، دارای ۹
طبقه هستند که در زیر به همراه تعدادی از نمونه‌های
متن مصاحبه با مشارکت کنندگان و صاحب نظران که در
استخراج یافته‌های پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است،
آمده است.

هرچیزی که ارائه می شود توسط مردم است نه توسط حکومت، مردم جاذبه ها را به یکدیگر در فضای مجازی معرفی می کنند. مثلاً معرفی جاذبه های منطقه زندگی خود در شبکه های اجتماعی مجازی می تواند عامل جذب توریست در این مناطق باشد".

احترام به حقوق اقوام

احترام به حقوق اقوام شامل رعایت حقوق شهروندی، اشتراکات میان قومی، استفاده از توانمندی اقوام و توجه به هویت قومی است؛ و به معنی این است که تمامی اقوام را در یک ردیف قرار می دهد و حقوق همه یکسان تلقی می گردد.

مشارکت کننده ۱۴ (عضو هیات علمی دانشگاه با قومیت کرد):

"تنوع قومی یکی از فرصت های ارتقاء فرهنگی است و فرصت است برای ما که فرهنگ پذیری را تجربه کنیم و به تفاوت های فرهنگی احترام بگذاریم".

عدالت قومی

عدالت قومی به توزیع عادلانه قدرت و ثروت و عدالت رسانه ای گفته می شود.

مشارکت کننده ۱۳ (عضو هیات علمی با قومیت عرب):

"اقوام در کشور فرصت است اما در اصل اگر به این نکته بدلیل اینکه اگر نگاه به اقوام دیگر به اینکه اقوام دیگر شهروند درجه ۲ و ۳ باشند این فرصت به تهدید تبدیل می شود. مذهب دارای یک سری ارزش هاست، بخشی را تعاملات اجتماعی و تاریخ و جغرافیا مطرح می کند و می توان هم مذهب را که ارزش ها مطرح می کند می تواند بخشی از فرهنگ باشد. نباید قوم ها را براساس مذهب تقسیم کنیم ما بعضاً مسائل را طوری وارد می شویم که قوم ها احساس بی عدالتی می کنند".

تولید محصول و محتوا

عبارتست از تولید محتوا پیرامون توانمندی های اقوام و تولید محصول فرهنگی و اشتراکات قومی.

مشارکت کننده ۱۴ (عضو هیات علمی دانشگاه با قومیت کرد):

"متناسب با تنوع قومی فرهنگی، ارتباطی هنجاری اقوام محتوی تولید کنیم زیرا همه ما از همه قشر های جامعه یک اشتراک کلی داریم و آنهم ایران است و توجه به نام ایران وجه مشترک همه اقوام ایرانی می باشد".

تبلیغات و بازاریابی

تبلیغات و بازاریابی شامل نمایش قومی، برجسته سازی نقاط مشترک، معرفی میراث ملموس و ناملموس و جشنواره های قومیتی است.

مشارکت کننده ۱۵ (مدیر سازمان صدا و سیما با قومیت کرد):

"شبکه های اجتماعی مجازی فرصت معرفی آداب و رسوم و میراث فرهنگی ملموس و غیر ملموس اقوام را برای سایرین فراهم می کند".

برندسازی

برندسازی شامل برجسته سازی، اسطوره شناسی و رقابت پذیری است.

مشارکت کننده ۲۷ (مدرس و صاحب نظر در حوزه فناوری و ارتباطات با قومیت فارس):

"نمایشگاه های محله ای و جشنواره هنر خلاق قومی می تواند در آگاهی بخشی فرهنگی و ایجاد همدلی قومی فرهنگی موثر باشد".

عدالت و توسعه

عدالت و توسعه شامل عدالت رسانه ای و معرفی اقوام با برنامه مدون است.

مشارکت کننده ۱۷ (پژوهشگر در حوزه امنیت ملی با قومیت لر):

"توسعه گردشگری داخلی نقش بسیار زیادی در ایجاد همدلی قومی فرهنگی و تقویت ویژگی های مشترک بین اقوام یک کشور دارد و در واقع فرایند همگن سازی به کمک این پدیده ها محقق می گردد. که این مهم می تواند در شبکه های اجتماعی مجازی رخ دهد و با معرفی نقاط گردشگری در مناطق قومیت نشین بسیار موثر واقع شود".

بهره گیری از تعالیم دینی

بهره گیری از تعالیم دینی شامل تعالیم دینی مشترک و دین نماد وحدت بخش است.

مشارکت کننده ۱۲ (مسئولیت در فرمانداری و استانداری با قومیت لر):

"هویت ما چند زبانی است و ارکانی داریم و مولفه هایی داریم که هویت ما را تقویت می کنند مانند بزرگان دینی ما یا دانشمندان و بزرگان کشور سعدی - فردوسی - حافظ و..."

آموزش و تربیت

آموزش و تربیت شامل سواد رسانه ای و افزایش دانش و

موفق در جنگ بوده است که باعث شد لشکر ۱۴ امام حسین اصفهان بخاطر این لر یاسوجی بزرگداشت برگزار کند."

انسجام ملی

انسجام ملی شامل توسعه همه جانبه و متوازن، میهن دوستی، تعهد و احساس مسئولیت، ارتقاء هم‌افزایی، مشارکت مدنی و جامعه‌پذیری و امنیت ملی است. مشارکت کننده ۱۵ (مدیر سازمان صدا و سیما با قومیت کرد):

"بهترین راه همدلی اقوام در شبکه های اجتماعی گفتگوی اقوام با یکدیگر در شبکه های اجتماعی می باشد و هرچه این گفتگوها بیشتر باشد همدلی و انسجام اتفاق می افتد." داشتن پیامد مثبت اقتصادی

ارتقا معیشت اقوام و سرمایه‌گذاری در مناطق قومی، پیامدهای مثبت اقتصادی را به‌همراه دارد.

مشارکت کننده ۲۵ (عضو هیات علمی با قومیت فارس):

"یکی از وظایف اساسی رسانه ها تأمین مشارکت بیشتر مردم در امور اقتصادی و ملی افزایش دانش، مهارت و توان منسجم کردن عناصر اجتماعی بر سر هویت ملی است." کاهش انسجام

انشقاق و جدایی، کاهش اعتماد اجتماعی و کاهش سرمایه اجتماعی، کاهش انسجام را معنا می‌بخشند.

مشارکت کننده ۲۹ (روزنامه‌نگار، نویسنده و پژوهشگر با قومیت عرب):

"احساس تعهد، وفاداری، اعتماد و احترام بین افراد، هر قوم را تقویت و انسجام آن قوم با اقوام دیگر را تضعیف کرده است."

تهدید امنیت ملی

تجزیه طلبی، تهدید هویت ملی و تشدید اقدامات اپوزاسیون، تهدیدات امنیت ملی را همراه دارد.

مشارکت کننده ۱۵ (مدیر سازمان صدا و سیما با قومیت کرد):

"شاید نفوذی که فرهنگ های مجاور دارند خیلی شرایط را سخت تر می کنند مثلاً منطقه آذربایجان غربی بیشتر تمایل دارند به فرهنگ ترکیه یا آذری های تبریز و اردبیل یا جمهوری آذربایجان، که این کار خطرناک است خیلی ها ممکن است حتی تلویزیون ایران را نگاه نکنند و این موضوع برای امنیت ملی کشور تهدید است."

واگرایی قومی

آگاهی است.

مشارکت کننده ۲۶ (پژوهشگر در حوزه امنیت ملی با قومیت فارس):

"کودک درون خانواده باید احساس همبستگی با هم میهنان خود را بیاموزد و درونی کند، خانواده ای که خود این احساس انسجام را نداشته باشد هرگز نمی تواند پلی برای انتقال به فرزند باشد."

پیامدها

پیامدها به‌عنوان درون مایه اصلی در یافته‌ها، دارای ۸ درون مایه اصلی هستند که در زیر به همراه تعدادی از نمونه‌های متن مصاحبه با مشارکت‌کنندگان و صاحب‌نظران که در استخراج یافته‌های پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است، آمده است.

سلامت اجتماعی

سلامت اجتماعی عبارت است از نتیجه همدلی، ایجاد همبستگی و کارکردهای اجتماعی.

مشارکت کننده ۱ (عضو هیات علمی با قومیت فارس):

"وجود اقوام در کشور یک فرصت است چرا که تنوع قومی باعث پویایی، نشاط و سرزندگی جامعه می شود، اگر کشور دارای یک سبک زندگی و آداب و رسوم مشترک باشند واقعاً کیفیت و تنوع و سرزندگی وجود ندارد."

مشارکت‌پذیری

مشارکت پذیری شامل ارتقا مشارکت، تحکیم پیوند اقوام و احساس هویت و تعلق می‌شود.

مشارکت کننده ۱ (عضو هیات علمی با قومیت فارس)

"شبکه های اجتماعی باعث افزایش مشارکت (مشارکت اجتماعی) می شوند، مشارکت ملی ایجاد می‌کنند، مثل حضور علی دایی و علیرضا بیرانوند در قضیه سیل و زلزله در کشور."

شناخت اسطوره‌ها

شناخت قومی با تقویت نمادهای قومی و شناسایی اسطوره‌ها معنا پیدا می‌کند.

مشارکت کننده ۱۰ (عضو هیات علمی با قومیت فارس):

"فضای مجازی توانسته است اسطوره های ناشناخته را به مردم معرفی نمایند. اسطوره ای چون حسنعلی صدآفرین در شهریور ۱۳۲۰ مقابل ارتش سوریه ایستاد را فضای مجازی معرفی کرد که اسطوره ای از قوم آذری بوده است یا معرفی عبدالرسول زرین در کهکیلویه و بویر احمد که گردان تک نفره نام گرفت. بهترین تک تیرانداز جهان با ۷۰۰ شلیک

واگرایی و عصبیت قومی نیز سبب واگرایی ملی می‌شوند. مشارکت کننده ۱۲ (مسئولیت در فرمانداری و استانداری با قومیت لر)

"در جمهوری اسلامی یک معضل دیگر اضافه کردیم با تبلیغات که در رسانه‌ها داریم با تفکر شیعه‌گری به معنای آن نیست که از شیعه‌گری دست برداریم، با این کار خاصیت گریز از مرکزی را بیشتر تقویت می‌کنیم". مشارکت کننده ۲۸ (پژوهشگر حوزه جغرافیای سیاسی با قومیت فارس):

"معاش به خصوص در حاشیه مرزهای کشور به رفع نابرابری‌ها و عقب ماندگی‌ها توجه نشود، این نابرابری‌ها از نظر ذهنی می‌توانند به واگرایی دامن بزنند و عدم همدلی قومی فرهنگی را بدنبال داشته باشند".

بحث

پژوهش حاضر با هدف تدوین راهبردها و پیامدهای همدلی قومی فرهنگی در شبکه‌های اجتماعی با رویکرد انسجام ملی و دستیابی به سلامت اجتماعی انجام شد. نتایج مطالعه حاضر نشان داد که درون مایه اصلی راهبردها از ۹ طبقه (پذیرش تنوع قومی فرهنگی، احترام به حقوق اقوام، عدالت قومی، تولید محصول و محتوا، تبلیغات و بازاریابی، برندسازی، عدالت و توسعه، بهره‌گیری از تعالیم دینی و آموزش و تربیت) تشکیل شده است. همچنین نتایج مطالعه حاضر نشان داد که درون مایه اصلی پیامدها با ۸ طبقه (سلامت اجتماعی، مشارکت‌پذیری، شناخت اسطوره‌ها، انسجام ملی، داشتن پیامدهای مثبت اقتصادی، کاهش انسجام، تهدید امنیت ملی و واگرایی قومی) از معیارهای مهم همدلی قومی فرهنگی در شبکه‌های اجتماعی تلقی گردیدند.

در همین رابطه زنده و خانیکی در سال ۱۳۹۸ در پژوهشی یافتند که الگوی کارکردهای شبکه‌های اجتماعی مجازی در ارتباطات میان فرهنگی قومی، متنوع و از سه مقوله فراگیر تاثیرات بین فرهنگی شامل (مضامین سازمان یافته: همدلی فرهنگی، پایداری احساسی، ابتکار اجتماعی، انعطاف‌پذیری و گشایش ذهنی)، هویت قومی شامل (عنصر شناختی، عنصر احساسی و عنصر ارزشی) و قوم محوری شامل (تعصب قومی، تهدید و کشمکش برون قومی و نیز همبستگی درون گروهی) بوده است (۱۲). نتایج این مطالعه با طبقه پذیرش تنوع قومی فرهنگی در درون مایه اصلی

راهبردهای مطالعه حاضر همخوان است. همچنین Wang و همکاران در پژوهشی یافتند که مفهوم همدلی قومی و فرهنگی دارای جنبه‌های مختلفی است. در جنبه اول باید به فردی در زمینه فرهنگی دیگر توجه شود. در واقع چارچوب فرهنگی فرد دیگر مستقل از تجربه و یا تفسیر درک شود؛ جنبه دوم آن است که این نوع توانایی همدلانه نیازمند کنترل ذهن از تصورات قالبی و تصببات علیه افراد و گروه‌ها با پیشینه متفاوت فرهنگی - قومی است؛ و جنبه سوم این توانایی گذشته از دانش نظری به نوعی وابسته به تجربه عملی است که به زعم آن‌ها این توانایی مشتمل بر ۴ مولفه است. ۱- دیدگاه همدلانه که نوعی همدلی فکری است شامل توانایی درک چگونگی تفکر و احساس یک فرد با تجربه‌های قومی متفاوت است. ۲- بیان و احساس همدلانه که نوعی همدلی ارتباطی مشتمل بر جنبه‌های بیان شفاهی قومیتی است و نشان می‌دهد یک فرد به سمت گروه‌های قومیتی دیگر کشیده می‌شود. این بعد اغلب می‌تواند از طریق فعالیت نیز بیان شود. ۳- پذیرش تفاوت‌های فرهنگی در همدلی که مرتبط با جنبه‌های رفتاری و کلامی فرهنگ‌های مختلف است. ۴- آگاهی همدلانه که نوعی خودآگاهی همدلانه قومی - فرهنگی است و نشان می‌دهد چگونه جامعه، رسانه و حتی بازار و فضای کار با گروه‌های قومی همدلی دارند (۱۳). نتایج این مطالعه نیز با پذیرش تنوع قومی فرهنگی در درون مایه اصلی راهبردهای مطالعه حاضر همخوان است.

Bayles در سال ۲۰۰۹ در تگزاس در پژوهشی یافتند که در صورتی که معلمان امکان آشنایی با فرهنگ‌های متفاوت داشته باشند و از تفاوت‌ها در الگوهای فرهنگی از قبیل ارزش‌ها، عقاید و شیوه‌های ارتباط آگاه شوند، آن‌ها ممکن است تفاوت‌های فرهنگی دانش‌آموزان را به حد اقل برسانند و ارزش‌ها، اصول و قواعد جهانی را در شیوه آموزشی‌شان به کار برند (۱۴). نتایج مطالعه بالا حاکی از همسویی با طبقه آموزش و تربیت در درون مایه اصلی راهبردهای مطالعه حاضر را دارد.

همچنین Elmeroth در سال ۲۰۰۹ در سوئد در پژوهشی دریافت که اکثریت دانش‌آموزان نگرش مثبت نسبت به جامعه چند فرهنگی دارند. علاوه بر این، اکثر دانش‌آموزان موافق اتخاذ یک رویکرد فعال ضد نژاد پرستی در مدرسه هستند. نتیجه دیگر این است که دانش‌آموزانی

فرهنگی در نظر گرفته می‌شود (۱۹). نتایج مطالعه فوق نیز با طبقه انسجام ملی در درون مایه اصلی پیامدهای مطالعه حاضر هم‌راستا است.

Rodriguez و همکاران در سال ۲۰۱۸ در اسپانیا در پژوهشی یافتند که تجاوز سایبری در تمام گروه‌های قومی فرهنگی توسط اعتماد به نفس، همدلی، یا مهارت‌های اجتماعی پیش‌بینی شده بود. الگوهای پیشنهادی مشترک و منحصر به فرد ارائه شده و مورد بحث قرار گرفتند تا برنامه‌های آموزش روانشناختی را تقویت کنند که جلوگیری و کاهش مخاطرات اینترنتی را بر عهده دارند (۲۰). نتایج مطالعه بالا نشان‌دهنده هم‌راستایی با طبقه سلامت اجتماعی در درون مایه اصلی پیامدهای مطالعه حاضر است.

همچنین یعقوبی و همکاران در سال ۱۳۹۴ در پژوهشی یافتند که ارتباط بیشتر اقوام در شبکه‌های اجتماعی با هم آنها را به صحت‌همیاری به همکاری و همدلی بیشتر با هدف بهبود زندگی اجتماعی، به عنوان یکی از عوامل تأثیرگذار بر فرایند امور و مسایل اجتماعی و انسجام ملی سوق داده است، به نحوی که گسترش و توسعه‌ی شبکه‌های اجتماعی مجازی با این سرعت، نشان از اقبال این خدمت در بین اقوام ایرانی دارد (۲۱). نتایج مطالعه انجام شده نیز بیانگر هم‌راستایی با طبقه سلامت اجتماعی در درون مایه اصلی پیامدهای مطالعه حاضر است.

احمدی‌پور و آستا در سال ۱۳۹۴ در پژوهش خود دریافتند که لزوم توجه دولت به نقش پر اهمیت گردشگری در ایجاد اشتغال برای ساکنین منطقه و کمک به بحث تمرکززدایی اقتصادی و انسجام ملی در کشور است که بتواند با برنامه‌ریزی پایدار و بلندمدت به توسعه پایدار گردشگری در این منطقه منجر شود (۲۲). نتیجه این مطالعه نیز با طبقه پیامدهای مثبت اقتصادی در درون مایه اصلی پیامدهای مطالعه حاضر همخوان است.

عاملی و مولایی در سال ۱۳۸۸ در پژوهشی یافتند که عامل مهم در کاهش حساسیت بین فرهنگی، توسعه‌ی ارتباطات می‌باشد. به این معنی که توسعه ارتباطات به عنوان پل انتقال از فضای "مطلق‌گرایی قومی" که همراه با عصبیت و دشمنی نسبت به دیگری است، به فضای «نسبیت‌گرایی قومی و فرهنگی» که منجر به کاهش عصبیت و درک واقعی نسبت به دیگران است عمل می‌کند (۲۳). نتایج مطالعه فوق نیز با طبقه واگرایی ملی در درون مایه اصلی پیامدهای مطالعه حاضر همسو است.

که نگرش منفی نسبت به فرهنگ‌های دیگر و یا نگرش تک‌فرهنگی دارند، به معلمانی نیاز دارند که مروج نگرش چندفرهنگی باشند (۱۵). نتایج مطالعه بالا نیز بیانگر همسویی با طبقه آموزش و تربیت در درون مایه اصلی راهبردهای مطالعه حاضر است.

زارع نیستانک در سال ۱۳۹۴ در پژوهشی یافت که دستیابی به اتحاد و وحدت ملی در ایران که از تجمیع خرده فرهنگ‌های گوناگون قومی و مذهبی ایجاد شده است، بیش از هرچیز به تحکیم مولفه‌های هویت ملی بستگی دارد و هویتی موفق و کارساز است که صفت ملی آن در برگیرنده‌ی تمام هویت‌های قومی، مذهبی و فرهنگی این سرزمین باشد و هویت ملی هم تنها در سایه‌ی اهتمام دولت به ایجاد شرایط عادلانه و برقراری روابط احترام‌آمیز و به رسمیت شناختن لایه‌های فرهنگی و هویتی و حقوق سیاسی، اجتماعی اقوام مختلف پدیدار خواهد شد (۱۶). نتایج مطالعه فوق با طبقه احترام به حقوق اقوام در درون مایه اصلی راهبردهای مطالعه حاضر هم‌راستا است.

روشندل اربطانی و مولایی در سال ۱۳۹۷ در پژوهشی یافتند که قدرت فناوری رسانه‌ای منجر به تسلط رسانه بر فرهنگ شده است، پیشرفت فناوری در کنار افزایش سرعت و صحت انتقال اطلاعات سبب به وجود آمدن حوزه عمومی (public sepehr) گردید و امکان مشارکت آحاد مختلف جامعه را در شبکه‌های اجتماعی فراهم کرده است (۱۷). نتایج مطالعه فوق با طبقه مشارکت‌پذیری در درون مایه اصلی پیامدهای مطالعه حاضر همسو است.

سنجولی در سال ۱۳۹۶ در پژوهشی به این نتیجه رسید که رسانه‌ها قدرت آن را دارند که با تقویت همبستگی ملی و هماهنگی میان بخش‌های مختلف اجتماعی، در عین حفظ تفاوت‌ها، قدرت درک تحمل و انتخاب فعال جامعه و در نهایت سطح و عمق پایداری ملی را بالا ببرند (۱۸). نتایج مطالعه فوق با طبقه انسجام ملی در درون مایه اصلی پیامدهای مطالعه حاضر هم‌راستا است.

همچنین Arasaratnam & Banerjee در سال ۲۰۰۷ در پژوهشی یافت که قوم‌محوری به دلیل استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی، کاهش می‌یابد و به انگیزه‌ای برای تعامل مردم با دیگر فرهنگ‌ها و در نتیجه، ابزاری برای توسعه ارتباطات و دوست‌یابی بین فرهنگی و بین‌المللی در جهان تبدیل می‌شود. همچنین، قوم‌محوری به عنوان یکی از عوامل تقلیل‌دهنده ارتباطات دوستی بین

پژوهش شامل مواردی از قبیل اینکه پژوهش حاضر در زمان حال صورت گرفته است و در خصوص تعمیم نتایج آن در آینده، بایستی احتیاط لازم در خصوص لحاظ کردن شرایط فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فناوری مد نظر قرار گیرد. برابر نبودن تعداد مشارکت کنندگان آقا و خانم در پژوهش و نیز نداشتن مشارکت کننده از قومیت‌های گیلکی، مازنی و بلوچی، سبب رعایت احتیاط لازم در تعمیم نتایج را به همراه خواهد داشت.

سیاسگزاری

مقاله حاضر حاصل رساله دکتری نورالله رضایی به راهنمایی آقای دکتر سعید شریفی است که با کد ۱۶۲۲۵۵۱۴۹ در سایت ris.iau.ac.ir به تاریخ ۱۳۹۸/۰۲/۱۷ در دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان مصوب گردید. بدین وسیله از تمامی مشارکت‌کنندگان این پژوهش صمیمانه تشکر و قدردانی می‌گردد.

تضاد منافع

نویسندگان تصریح می‌کنند که هیچ‌گونه تضاد منافی در مقاله حاضر وجود ندارد.

References

1. Mirheidar D, Gholami B, Mirahmadi F S. [Critical analysis of Iran's ethnicity maps]. *International Quarterly of Geopolitics*. 2013; 9(31): 1-30. http://journal.iag.ir/article_56009_eb94ab24b11852806bc218aef1670519.pdf
2. Moeidfar S, Rezaei A R. [An assessment of ethnic identity in Iranian society (a case study of the students at Tehran university)]. *Quarterly Journal of Political Science*. 2009; 1(3): 19-48. <https://www.sid.ir/fa/Journal/ViewPaper.aspx?id=110383>
3. Yoosefi A. [Interethnic relations and its impact on national ethnic identity in Iran: a secondary analysis of national survey data]. *National Studies Quarterly*. 2001; 2(8): 12-42. <http://ensani.ir/fa/article/154283>
4. Hodges S D, Klein K J. Regulating the costs of empathy: The price of being human. *The Journal of Socio-Economics*, 2001; 30(5): 437-452. https://pages.uoregon.edu/hodgeslab/files/Download/Hodges%20Klein_2001.pdf [https://doi.org/10.1016/S1053-5357\(01\)00112-3](https://doi.org/10.1016/S1053-5357(01)00112-3)

احمدی پور و قادرزاده در سال ۱۳۸۹ از مطالعه خود یافتند که از مهمترین عواملی که در صورت غفلت حکومت مرکزی می‌تواند از طرف اقوام مختلف باعث تهدید و آسیب پذیری امنیت ملی کشور مطرح شود، وجود اقوام هم‌آئین در کشورهای همسایه و رابطه آن‌ها با یکدیگر، دخالت عوامل بیگانه و موقعیت مرزی اقوام است (۲۴). نتایج مطالعه فوق با طبقه تهدید امنیت ملی در درون مایه اصلی پیامدهای مطالعه حاضر همسو است.

نتیجه‌گیری

- یافته‌ها بیانگر آن است که با کدگذاری و تحلیل محتوای مصاحبه‌های نیمه ساختار با صاحب‌نظران، تعداد ۱۵۹ کد باز استخراج گردید و پس از تجمیع کدها تعداد ۴۷ زیر طبقه و تعداد ۱۷ طبقه در غالب دو درون مایه اصلی به عنوان "راهبردها" و "پیامدها" شناسایی گردید. پیشنهادهای کاربردی این پژوهش حاکی از آن است که به منظور همدلی قومی فرهنگی در شبکه‌های اجتماعی می‌بایست با بهره‌گیری از نقشه راه و راهبردهای ارائه شده در مطالعه حاضر، سیاست‌گذاری لازم اتخاذ گردد و راهبردها با راهکارهای عملی جامه عمل پوشانده شوند و سبب انسجام ملی و سلامت اجتماعی گردند. محدودیت‌های
5. Chung R C Y, Bemak F. The relationship of culture and empathy in cross-cultural counseling. *Journal of Counseling & Development*. 2002; 80(2): 154-159. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6678.2002.tb00178.x>
 6. Mesrabadi J, Yarmohamadzadeh P, Feyzi A. [Determining the students' national-ethnic identity dimensions and comparing ethnic, national and global identity in the different ethnic groups]. *Intercultural Studies Quarterly*. 2015; 10(25): 27-48. http://icsq.journals.iau.ir/article_525047_7ac32cbb7ca20be7cbb5568542d2686.pdf
 7. Salehiamiri S R. [National cohesion and cultural diversity]. *Publications of the Strategic Research Center of the Expediency Council*. 2013; 4: 418. <https://www.gisoom.com/book/1982884>
 8. Yoonesi A. [National unity and cohesion of Iranians foundations and roots]. *Scientific Research Journal of Rahbord*. 2006; 43: 1-20. <http://rahbord.csr.ir/WebUsers/rahbord/UploadFiles/OK/13940922137355000782-F.pdf>
 9. Obar J A, Wildman S. Social media definition

- and the governance challenge-an introduction to the special issue. *Telecommunications Policy*. 2015; 39(9): 745-750. DOI: [10.2139/ssrn.2637879](https://doi.org/10.2139/ssrn.2637879)
10. Jalalifarhani A H, Bagheriasl R. [Prevention of cyber-crimes and diversions]. *Parliament and Research*. 2007; 14(55): 121-155. https://rc.majlis.ir/fa/book_pub/show/837544
 11. Holsti OR. *Content Analysis for the Social Sciences and Humanities*. Reading, MA: Addison-Wesley (Content Analysis). 1969. <https://ci.nii.ac.jp/naid/10007743499/>
 12. Zandieh Z, Khaniki H. [Designing a pattern of various virtual social networking functions in ethnic intercultural communication]. *Communication Research*. 2019; 26(97): 9-40. DOI: [10.22082/CR.2019.103011.1778](https://doi.org/10.22082/CR.2019.103011.1778)
 13. Wang Y W, Davidson M M, Yakushko O F, Savoy H B, Tan J A, Bleier J K. The scale of ethno cultural empathy: development, validation, and reliability. *Journal of Counseling Psychology*. 2003; 50(2): 221-234. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.50.2.221>
 14. Bayles P P. *Assessing the intercultural sensitivity of elementary teachers in bilingual schools in a Texas school district*. a Dissertation to the Faculty of the Graduate School of the university of Minnesota, 2009: 140. https://conservancy.umn.edu/bitstream/handle/11299/49152/Bayles_umn_0130E_10245.pdf?sequence%3D1
 15. Elmeroth E. Student attitudes towards diversity in Sweden. *Intercultural Education*. 2009; 20(4): 333-344. <https://doi.org/10.1080/14675980903351961>
 16. Zareneistanak M. [The relationship between national identity and ethnic identity with national unity and cohesion]. 8th Congress of the Iranian Geopolitical Association: Empathy of Iranian Ethnic Groups, National Cohesion and Authority, Sanandaj. 2015. <https://civilica.com/doc/433270>
 17. Roshandel Arbatani T, Molaei S M. [Presenting youth's national identity reinforcement model by using domestic social networks' potentials]. *Culture Communication Studies*. 2018; 19(42): 119-143. DOI: [10.22083/JCCS.2018.116194.2346](https://doi.org/10.22083/JCCS.2018.116194.2346)
 18. Sanchooli Z. [The role of the media in the cohesion of Iranian ethnic groups]. *Quarterly Journal of Law of Nations*, 2018; 7(26): 1-14. <https://www.magiran.com/paper/1791651>
 19. Arasaratnam L A, Banerjee S C. Ethnocentrism and sensation seeking as variables that influence intercultural contact-seeking behavior: a path analysis. *Communication Research Reports*. 2007; 24(4): 303-310. <https://doi.org/10.1080/08824090701624197>
 20. Rodriguez-Hidalgo A J, Solera E, Calmaestra J. Psychological predictors of cyberbullying according to ethnic-cultural origin in adolescents: a national study in Spain. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 2018; 49(10): 1506-1522. <https://doi.org/10.1177/0022022118795283>
 21. Yaghoobi S, Shabani A, Khosro S. [The effect of social networks on the empathy of Iranian ethnic groups]. 8th Congress of the Iranian Geopolitical Association: Empathy of Iranian Ethnic Groups, National Cohesion and Authority, Sanandaj. 2015. <https://civilica.com/doc/433277>
 22. Ahmadipoor Z, Asta Y. [National cohesion and sustainable development of tourism in border areas; A case study of Azerbaijan Gharbi province]. 8th Congress of the Iranian Geopolitical Association: Empathy of Iranian Ethnic Groups, National Cohesion and Authority, Sanandaj, 2015. <https://civilica.com/doc/433193>
 23. Ameli S R, Mowlaei H. [Dual globalizations and intercultural sensitivities]. *Journal of Iranian Cultural Research*, 2009; 2(6): 1-29. DOI: [10.7508/IJCR.2009.06.001](https://doi.org/10.7508/IJCR.2009.06.001)
 24. Ahmadipoor M, Ghaderzadeh O. [Interaction in cyberspace and its effect on the religious identity of youth (an analysis of the results of a survey at the University of Kurdistan)]. *Research Youth, Culture and Society*. 2011; 5: 75-99. <https://www.sid.ir/fa/Journal/ViewPaper.aspx?ID=153497>